

NIEUWSBRIEF

Kerst 2009

Het is herfst. Op Overhagen zijn de plukvelden inmiddels leeg. Het ziet er wat kaal uit, maar dat hoort natuurlijk ook bij de tijd van het jaar.

Voor ons is de herfst gelijk ook weer de voorbereiding op de kerst. De kuipplanten naar binnen, inkopen doen, data voor de workshops plannen, enz. Daarnaast moeten we ervoor zorgen dat de kerstbomen op tijd worden geleverd en dat de kwekerij weer klaar is voor de kerstperiode. Een drukke maar gezellige tijd. Voor u betekent de kerst waarschijnlijk dat u uw huis weer wil versieren met kaarsen, maar bijvoorbeeld ook met een zelfgemaakt kerststuk.

Op Overhagen krijgt u daar de gelegenheid voor. Dit jaar kunt u tijdens de workshops in ieder geval een kerststuk maken op basis van onderstaande voorbeelden. Uiteraard verwerkt u er zelf uw ideeën in, waardoor iedereen met een ander stuk naar huis gaat. In overleg zijn er voor gevorderden nog alternatieven.

De workshops zijn op de volgende data en tijden gepland:

- * zaterdag 12 december 's middags van 13.00 - 15.30 uur
- * zondag 13 december 's middags van 13.00 - 15.30 uur
- * woensdag 16 december 's avonds van 19.00 - 21.30 uur
- * donderdag 17 december 's avonds van 19.00 - 21.30 uur
- * vrijdag 18 december 's avonds van 19.00 - 21.30 uur

De kosten bedragen 27,50 euro (inclusief alle materialen, koffie, thee en een glas gluhwein of fris). U kunt zich via het e-mail-adres kwekerij@overhagen.com inschrijven of u telefonisch aanmelden via telefoonnummer 026-3620884. U krijgt in beide gevallen een bevestiging van ons.

Kijkje in de "keuken" van Overhagen

De herfst is voor de medewerkers van Overhagen ook de periode waarin het nieuwe seizoen wordt voorbereid. In de maand september en begin oktober wordt stek genomen van de moerplanten, die in het zomerseizoen op het moerveld staan. Deze stekken komen in speciale stekgrond te staan en worden vanaf de onder- en bovenzijde verwarmd. De kas waarin de stekken staan heeft een temperatuur van ongeveer 8°C. De stekken gaan vervolgens wortels aanmaken. Na enige tijd worden de bakken waarin de stekken staan geschoond. Het eventuele onkruid wordt verwijderd, de stekken worden getopt en de grond wordt losgemaakt. Met name het toppen van de stekken zorgt voor sterke planten in het volgende seizoen. In totaal staan er in de kassen van Overhagen zo'n 60.000 stekken. Die in het volgende seizoen zullen worden verkocht.

Kleinfruit

Kwekerij Overhagen heeft op een klein stuk grond wat kleinfruit staan. Onder klein of zacht fruit wordt al het fruit verstaan dat in struikvorm of als laag bij de grond groeiend gewas wordt geteeld. Wij hebben rode bessen, bramen en frambozen. Wellicht is het een idee om zelf in uw tuin ook eens een struik neer te zetten met kleinfruit. Dat zou prima kunnen in deze periode.

De vruchten van een struik met kleinfruit komen alleen in landen met gematigde klimaten zoals de onze tot ontwikkeling. Koele zomers met liefst weinig neerslag zijn ideaal om goed en mooi fruit voort te brengen. Vruchtzetting komt tot stand door middel van zelfbestuiving.

Door elk jaar te snoeien wordt een gezonde, goed gevormde en productieve struik in stand gehouden. Oud hout wordt ieder jaar zoveel mogelijk verwijderd om een teruglopende opbrengst en het kleiner in omvang worden van de vruchten tegen te gaan. Al het kleinfruit brengt vruchten voort op hout dat ten minste één jaar oud is.

Op oud hout worden ook wel vruchten gevormd, maar beduidend minder in aantal en omvang. Naast snoei die gericht is op veel opbrengst, is snoei om een vorm tot stand te brengen ook nodig. Vormsnoei gebeurt hoofdzakelijk aan struiken. Scheutvormers worden voornamelijk geleid door aanbinden aan gespannen draden. Snoei is er altijd op gericht om zoveel mogelijk (zon)licht en luchttoetreding in de stuik te bevorderen. In een te dichte struik zullen bladeren en vruchten sneller beschimmelen en verrotten. Extra snoeien buiten de normale snoeiperiode, die in oktober tot en met januari valt, is soms nodig om door ziekte aangedane takken en bladeren te verwijderen.

Probeer ook zelf eens met kleinfruit te experimenteren. Als dat niet mogelijk is kunt u bij ons in het zomerseizoen zelf uw kleinfruit komen plukken.

Appels

Wij hebben ook een bongerd. Hierin staan tien bomen met Goudreinetten. Deze appels worden in de periode september / oktober geplukt en worden op de kwekerij verkocht. Goudreinetten zijn heerlijk in de appelmoes en de appeltaart. Het is helaas niet mogelijk om deze appels zelf te plukken.

De appel werd al 10.000 v.Chr. in Europa in het wild verzameld en al in het Nabije Oosten geteeld in 4000 v.Chr. Waarschijnlijk is de appel langs de oude zijderoute verspreid. In Centraal-Azië komen meer dan 25 wilde appelsoorten voor, waarmee de gekweekte appel zich in de loop der eeuwen heeft gekruist. Geselecteerde rassen werden later in stand gehouden door de door Chinezen ontdekte techniek van enting. Ten tijde van de Oude Grieken en Romeinen tussen de achtste eeuw v.Chr. en de vijfde eeuw na Chr. was er een florerende teelt van appels. De Romeinen hebben deze rassen verder verspreid over West-Europa. In de negentiende eeuw hadden vele steden in Nederland hun eigen rassen. Deze rassen waren zoet of halfzuur, verschillend gekleurd en met verschillende vormen en grootte. Enkele voorbeelden hiervan zijn Lunterse Pippeling, Brabantse Bellefleur, Groninger Kroon, Eijdsener Klumpke, Gronsvelder Klumpke enz. Vanuit Europa is de appel door kolonisten verder over de hele wereld verspreid.

Ons adres is:

Kwekerij Overhagen   Biljoen 6   6883 JH Velp (Gld)
telefoon: 026-3620884   internet: www.overhagen.com